

DRAŠAR

Napsala
Tereza Nováková.

Byl tak zaujat svým vlivem nad "nevzdělanými sedláky", že zprvu ani nezípal starou písni před kázáním. "Otec nás mili pan," kterou učitel na chvatných varhanách předehrával a doprovázela, a kterou shromážděná obec notovala z většího tak talesného, že nebylo prosté ale pekne melodičku poznati.

I jiní byli roztržení, přeslapováli, strkali se v lavičkách, ohlíželi se po kostelku, prohlíželi kazatelskou, jež zatím listoval v knize před sebou rozložené. Libil se jinu: říšl se od kněží, které znali, svou štělou, skoro hubenou postavou, tma vokadeřovou hlavou, temnouma plápolavýma očima a stíle se měnícim výrazem kolem zvlněných rtů; připadal jim nikoli jako "pan páter", nýbrž opravdu jako učený muž, zdaleka příšlý. Byl i poněkud jinak obléčen, než jak viděli svoje duchovní.

Když přečet text z Lukáše VII 50., počal svým měkkým a na malou prostoru starobylého kostelíka až příliš zvlněným hlascem mluvit o vídě Kristově, která v této hornatých končinách od jejich prvního osídlení ve vši vrouenosti potrvala, třebaže mnohem proměnami se tříbila a jinacila, — u tichl všechnem šramot, tuc zůstaly nehybně sepiaty, oči mračily se záhostivě ke kazateli, jako by opětovat chtěly jeho teplé a milé poohlédly, jako by ještě blíže k sobě přitáhnouti chtěly jeho hladinu znějící slova.

Zdálo se mnohem, aniž by byli dovedli to vysloviti, že z řečí toho pana professora či doktora přesně zní k nim něco příbuzného, rodného; nebylo to, jako když poslouchají učeného člověka, nýbrž jako když hovorí mezi sebou soused se sousedem, syn s otcem, vnuka se stařenkou. Poslouchali čím dle, tím dychtivěji, a čím déle, tím více se divili.

Vždyť "pan Drašar" všecko, všecky o nich věděl, o Telecím, o Rybném Pustém, o Světích! Jíž to bylo na jevě, že je rodic, měšťan z Poličky, mluví, jako by byl z nich, zela jejich! Věděl o různych skvrnách krví to posledního husitského kněze, které na zdech kostelní stínky vždy znova se objevují, věděl o jejich památné přítomnosti lápě "u Lukáša," a o tom, co ní bájí nejstaří usedleci; věděl, že je Telec se svými obecemi sousedními většinou svého obyvatelstva oddáno víře evangelické, a jak se k ní tehdy za rycheře Smatlana přihlásilo. Mluvil o silné víře slavných předků, která i nad tímto krajem rozestírala svoje záře křížla, a která, jak v Bohoufou, a pěkně věří, nikdy neuštoupi tmě a chladu nevěry nebo vlažnosti.

Mnozí v udílení si řekli, že káže jako helvita, nikoli jako katolický kněz v katolickém kostele, ale přece — vždyť, připojuje k silné víře vroucí lásku, napomínil posluchače, aby následujice

přikázání Kristova, vespolek se miloval, sobě nepřekáželi, nýbrž navzájem si pomohali jako věřící a věřící Čechové, aby nevyhledávali toho, co rozděluje, nýbrž, co spojuje. Rovně patrone rohoža prastarého chrámu, oně svaté Máří Magdaleny, čili "Mariji božej", jak vyryto na zvoně je ho, nechal úplně se oddají službě Kristově, jeho nohy slzami křížnosti a oleji dobrých předsevzetí umývají a zákon jeho se spravují, jak se jinu spravovali předkovi.

To znělo velmi katolicky, velmi pravověrně. Ale, když vykládal,

že minuly naprostoby předků, že nový čas hlási se o své práve,

že probuzen svědomí národu, a

že jest katolická, to jest všeobecná vůkolní, národní, — tu žase nevěděl, v čem jsou, nerozuměl zela. Ale přes to umásl se dávali měkkým, milým hlasem, lahodným proudem vět, jakých ne-

poznali, přesvědčující věrolostí ka-

zatelovou. Skoro zklaňání modlili

se po ukončení kázání, malem ho-

dinu trvavšiho, — raději byli

poslouchali ještě dál.

Josefu Justinovi pěkně se mlu-

ilo před touto skromnou církví

Telecké lokalitě; když někdy uste-

mí se dvěma periodami a vzhod-

sostavovali si pokračování a při

tom dotkl se okem svého okolí, viděl, jak předpověd slunce: vlnu-

hrají na stěnách kostelíku, na

jeho hrubých barevných ozdobách,

a jak za obloukem vítězům

ztrácí se ve složitém klenutém pro-

skytáře; viděl pestře přistřelený

záštitu věšenou v nečetných la-

větech schoulený nebo mezi nimi

natahčený, který připomínal roli,

v něž vybujely šarlatový mak a

temně modrý chrpa, až zakryly

glasys.

Než s kazatelny se stoupil, ohlí-

dl se naposled, a tu podivným způ-

sobem připadlo mu náhle, že by

dobře bylo, být zde jako za dáv-

no minulých století knězem husit-

ským, kázati k lidu jako Hortulus

Vodňanský, Šimon Litomyšlský,

Tobiáš Cichoraeus", Děkaní

Polička za 16. a 17. století, výr

podobojí a ženati — a pak vrá-

titi se v dům farní k manželce a

dětem, jak teď" vrací se a sní se

vezacetí o několik kroků dálé pa-

stor Václav Karafiát, také český

spisovatel. Vrátili se k Mině, Ilé-

vé, Živé — snad k dětem jejím a

jeho, — á té všeobecné blaženosťi

toho vůkolního štěsti, toho pravýho

"katholický", otroctvem, celi-

bátem, netolerancí nezkalého!

Myšlenka ta zaujala a mátlá její

tak, že v těsně sakristii skoro se

potácel a docela obráceně bral na

sebe rouchu, v nichž cítil asiste-

vati spoju s pátemerem Šlerkou, při

slavné mši děkam Štelzigovi.

Lokalista si toho povídali a po-

bídl kostelníka, aby šel pana pro-

fessora obléci. "Ráčíte byti asi

velmi unaven," pravil Michalovi še-

trně, "nedívám se tomu! Mluvil

"Co pak že se tady taky tláčí-

te, pane Velebile? Máte tam pení-

ze a checete si je vyzvednouti?"

"I starého čerta tam mám, ale

on tady promenuje pan revident,

co bere na naši Andu, tak abych u-

něho stoupnul v ceně."

"No, počkej, já ti pomohu a

sám zazvoním."

..... když pán zazvonil, pravil mu hošák: "Tak, a teď utíkej-

me, nebo nám domovník natluče.

Richter's Anchor Pain-Expellor.

jste jim do duše, malé hvězdy, i to se kněz sám rozcheče a vyčerpá. Ta- ká jsem trochu poslouchal; pěkně jste jimi to řekl o láse a svoulosti, která se má pojít k vífě, ale nevím, nevím pane bráte, zdali vám naše ovcíčky ve všem porozumí, zdali vaše napomenutí spíše na ruby neobratí?"

"Jak to, velebnstí?" zašepthal Michl, když ve svém zmatku si uvědomil, co mu páter Šlerka povídá.

"Vylebile jste velmi onu výru- pěd, — lidem se tu bude zdát,

že jste s kazatelny v katolickém kostele odpadání od katolické víry schvaluval, nebo alespoň vzdával."

Josef Justin na toto obyčejné Šlerkovo, ostatně dosti dobravěrné a jen jakoby mimochodem pro nesene, ani odpověděl nemohl; ko-

stelník rychle navlékl mu ochrnutku i dalmatku při vstupu k výstavě,

— byl jenomstán již dřívou pří- strojen, a ohlížel se právě po mi-

nistrantech a kněžích assistentech,

proč konání mše ještě zdržuje.

Slovo lokalista rozumeno jen

Michlův zmatek: skromě do evan-

gelia snažil se uklidnit svou výslo-

vou výměnou, a výměnou i alespoň

zadání koukají," podotkl Laciplot,

mlynář. "Myslím si, že v každém

je kousek císaře Josefa, chtěj vše-

ko srounat, katolíků s helvitem a

tráem s židem. Tenle pan Drašar,

co ho mení, to bral taky tak."

"Dýf je to dobře, dýz je mezi vý-

lidma láska a spokojenosť," usmí-

val výměnkář Dvořák dálé. "A je to prauda, že to Ježíš Kristus,

Spasitel nás, po nás žádá."

"Ale strejčku, naše svatá katolická církev je přece jenomstán jed-

na a pravá — ti zvotatní sou ká-

říři a nezabavozi," rozdulil se Andrlé.

"A katolické kněz, ať je pře-

čí doktor písem, má ji posilovat

a panování větší ji zjednávat"

"Slejehám," pravil Laciplot,

mlynář, zamysleně, "že stejně

kněz se ukončí všechny nejdříve,"

že lidem jenomstán mozek pleťo,

Některé potomek neví, co má vět-

a co nemá, co je boží prauda, a co lež d'abla. Přinde z něch na

hlavu a všechny dole, až zlomí

kněz všechny výkany, výčasy,

černé a světlé, všechny výkany,

černé a světlé, všechny výkany,